

COUNCIL   CONSEIL
OF EUROPE   DE L'EUROPE

**European Charter
for Regional
or Minority Languages**

**Charte européenne
des langues régionales
ou minoritaires**

**YIDDISH VERSION
UNOFFICIAL TRANSLATION**

אייראָפּעישע כאַרטיע פֿון רעגיאָנעלע שפּראַכן און שפּראַכן פֿון מינדערהייטן

סטראַסבורג, 5 נאָוועמבער 1992 יאָר

(ניט אָפּיציעלע איבערזעצונג)

פרעאַמבולע

מלוכות־מיטגלידער פֿונעם ראַט פֿון אייראָפּע, וואָס האָבן אונטערגעשריבן די דאָזיקע כאַרטיע, נעמענדיק אין אַכט, אַז דער ציל פֿונעם ראַט פֿון אייראָפּע איז צו דערגרייכן גרויסע אינהייטלעכקייט צווישן זיינע מיטגלידער, בפרט פֿאַר אָפּצוהיטן און רעאַליזירן די אידעאַלן און פּרינציפּן, וועלכע שטעלן מיט זיך פֿאַר זייער אַלגעמיינע ירושה;

נעמענדיק אין אַכט, אַז די פֿאַרטיידיקונג פֿון היסטאָרישע רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן פֿון אייראָפּע, אַ טייל פֿון וועלכע געפֿינט זיך אין געפֿאַר פֿון מעגלעכן פֿאַרשווונדן, ווירקט מיט אויף דער שטיצע און אַנטוויקלונג פֿון דער קולטורעלער רייכקייט און טראַדיציעס פֿון אייראָפּע;

נעמענדיק אין אַכט, אַז די רעכט אויף צו באַניצן זיך מיט אַ רעגיאָנעלע שפּראַך צי מיט דער שפּראַך פֿון מינדערהייט אין דעם פּריוואַטן און געזעלשאַפֿטלעכן לעבן איז דאָס אומאָפּנעמלעכע רעכט אין הסכּם מיט די פּרינציפּן, וועלכע זענען פֿאַרפֿיקסירט אין דעם צווישנפֿעלקערלעכן פּאַקט פֿון בירגערלעכע און פּאליטישע רעכט און אין גייסט פֿון דער אייראָפּעישער קאָנווענציע פֿאַר צו פֿאַרטיידיקן די רעכטן פֿון מענטש און גרונט־פֿרייהייטן;

נעמענדיק אין אַכט די דורכגעפֿירטע אַרבעט אין ראַמען פֿון סבסע (CSCE) און, בפרט, דעם שלוסאַקט פֿון כעלסענקי פֿאַר 1975 און דעם דאָקומענט פֿון קאָפּענהאַגענער באַראַטונג 1990 יאָר;

שטרייכנדיק אונטער דעם באַטייט פֿון קעגנזייטיקער באַרייכערונג פֿון קולטורן און שפּראַכלעכער פֿילאַרטיקייט, און נעמען זיך אין אַכט, אַז די פֿאַרטיידיקונג און אַנטוויקלונג פֿון רעגיאָנאַלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן טאָרן ניט פֿאַרווירקלעכט ווערן צום שאַדן פֿאַר די אָפּיציעלע שפּראַכן און נויטווענדיקייט זיי צו לערנען;

באַנעמענדיק, אַז פֿאַרטיידיקונג און שטיצע פֿון רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן אין פֿאַרשיידענע לענדער און רעגיאָנען פֿון אייראָפּע שטעלט מיט זיך פֿאַר אַ וויכטיקער בייטראַג אויף צו בויען אייראָפּע, וועלכער באַזירט זיך אויף פּרינציפּן פֿון דעמאָקראַטיע און קולטורעלער פֿאַרשיידנאַרטקייט אין די ראַמען פֿון נאַציאָנאַלן סווערייטעט און טעריטאָריאַלער גאַנצקייט;

נעמענדיקן אין אַכט די באַזונדערע באַדינגונגען און היסטאָרישע טראַדיציעס אין פֿאַרשיידענע רעגיאָנען פֿון אייראָפּעישע לענדער,

האָבן איינגעשטימט וועגן פֿאַלגנדיקן:

טייל I – אַלגעמיינע תקנות

אַרטיקל 1 – דעפֿיניציעס

פֿאַר די צילן פֿון דער דאָזיקער **כאַרטיע**:

(א) "רעגיאָנעלע שפּראַכן אָדער שפּראַכן פֿון מינדערהייטן" מיינט די שפּראַכן וועלכע:

(I) ווערט טראַדיציאָנעל באַניצט אויף דער דאָזיקער טעריטאָריע פֿון לאַנד פֿון איינוווינער פֿון דעם לאַנד, וועלכע שטעלן מיט זיך פֿאַר אַ גרופּע, אַ קלענערע לויטן צאָל פֿון דער איבעריקער באַפֿעלקערונג פֿון לאַנד; און

(II) אונטערשיידן זיך פֿון דער אַפֿיציעלער שפּראַך (שפּראַכן) פֿון דעם דאָזיקן לאַנד;

זיי שליסן ניט איין זיך גיט די דיאַלעקטן פֿון דער אַפֿיציעלער שפּראַך (שפּראַכן) פֿון דעם דאָזיקן לאַנד, ניט די שפּראַכן פֿון מיגראַנטן;

(ב) "טעריטאָריע אויף וועלכער עס ווערט באַניצט די רעגיאָנעלע שפּראַך צי די שפּראַך פֿון מינדערהייטן" הייסט אַ געאָגראַפֿישער ראַיאָן אין וועלכן די דערמאָנטע שפּראַך איז אַ מיטל פֿאַר קאָנטאַקט פֿון אַ טייל פֿון דער באַפֿעלקערונג, וואָס איז אַ סיבה אויף אַנצונעמען פֿאַרשיידענע מיטלען פּדי צו פֿאַרטיידיקן און אַנטוויקלען די שפּראַך, וואָס איז פֿאַרויסגעזען מיט דער דאָזיקער **כאַרטיע**;

(ג) "ניט קיין טעריטאָריאַלע" שפּראַכן מיינט שפּראַכן, וועלכע ווערן באַניצט פֿון די איינוווינער פֿון לאַנד, וואָס אַנטשיידן זיך פֿון דער שפּראַך צי שפּראַכן פֿון דער איבעריקער באַפֿעלקערונג פֿון לאַנד, נאָר וועלכע ניט קוקנדיק אויף טראַדיציאָנעלן באַניצן אויף דער טעריטאָריע פֿון לאַנד, קאָנען ניט ווערן פֿאַרבינדן מיט וועלכן־ניט־איז באַשטימטן ראַיאָן.

אַרטיקל 2 – פֿאַרפֿליכטונגען

1. יעדער **צד** נעמט אויף זיך פֿאַרפֿליכטן באַניצן די תקנות פֿון טייל II צו אַלע רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן אויף וועלכע מע רעדט אויף דער טעריטאָריע פֿון לאַנד און וועלכע שטימען מיט דער דעפֿיניציע, וואָס אַנטהאַלט זיך אין דעם אַרטיקל 1.

2. לויט דעם אַרטיקל 3 בנוגע יעדער שפּראַך אָנגעוויזנער ביי דער ראַטיפֿיקאַציע, אויפֿנעמונג צי צושטימונג, יעדער **צד** נעמט אויף זיך פֿאַרפֿליכטן באַניצן ניט ווייניקער ווי פֿינף און דרייסיק פֿונקטן צי אונטערפֿונקטן אָפּגעקליבענע פֿון תקנות פֿון טייל III פֿון דער דאָזיקער **כאַרטיע**, אינשליסנדיק, לכל־הפחות, צו דריי אָפּגעקליבענע פֿון אַרטיקלען 8 און 12, און איינציקווייז אָפּגעקליבענע פֿון אַרטיקלען 9, 10, 11 און 13.

אַרטיקל 3 – פּראַקטישע מיטלען

1. יעדער לאַנד, וואָס באַשליסט דעם אָפּמאַך באַשטימט אין איר דאָקומענט וועגן דער ראַטיפֿיקאַציע, אויפֿנעמונג צי צושטימונג יעדער רעגיאָנאַלע שפּראַך צי שפּראַך פֿון מינדערהייט צי אַפֿיציעלע שפּראַך וועלכע ווערט ניט אַזוי ברייט באַניצט אויף דער גאַנצער צי טייל פֿון זיין טעריטאָריע צו וועלכע עס ווערן באַניצט די פֿונקטן אָפּגעקליבענע לויט דעם פֿונקט 2 פֿון אַרטיקל 2.

2. אַ באַליביקער **צד** קאָן אין אַ באַליביקער צייט שפּעטער לאָזן צו וויסן דעם גענעראַל־סעקרעטאַר, אַז ער איז מספֿים מיט די פֿאַרפֿליכטן, וועלכע דרינגען אַרויס פֿון די תקנות פֿון אַ באַליביקן אַנדערן פֿונקט פֿון דער דאָזיקער **כאַרטיע**, וועלכער איז ניט געווען אָנגעוויזן אין זיין דאָקומענט וועגן ראַטיפֿיקאַציע, אויפֿנעמונג צי צושטימונג, צי וועגן דעם, אַז דער פֿונקט 1 פֿון דעם דאָזיקן אַרטיקל וועט ווערן פֿון אים

באניצט צו אנדערע רעגיאָנאַלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן צי צו אנדערע אָפֿיציעלע שפראַכן וועלכע ווערן ניט אַזוי ברייט באַניצט אויף דער גאַנצער צי אויף אַ טייל פֿון איר טעריטאָריע.
3. די פֿאַרפֿליכטן וועלכע זענען אָנגעוויזן אין דעם פֿריערדיקן פונקט, ווערן באַטראַכט ווי אַן אָרגאַנישער טייל פֿון דער ראַטיפֿיקאַציע, אויפֿנעמונג צי צושטימונג און האַבן די זעלבע קראַפֿט פֿון דעם טאַג פֿון מיטטיילן וועגן דעם.

אַרטיקל 4 – עקזיסטירנדיקע רעזשימען פֿון פֿאַרטיידיקונג

1. גאַרניט פֿון דער דאָזיקער **כאַרטיע** דאַרף ניט ווערן אויסגעטייטשט ווי אַ באַגרענעצונג צי ווי אַ ברעכונג פֿון אַ וועלכן־ניט־איז רעכט, וואָס ווערן גאַראַנטירט פֿון דער אייראָפּעיִשער קאָנווענציע פֿאַר די רעכט פֿון מענטש.

2. די תקנות פֿון דער דאָזיקער **כאַרטיע** מינערן ניט די מער גינסטיקע תקנות, וועלכע האַבן שייכות צום סטאַטוס פֿון רעגיאָנאַלע שפראַכן צי צו שפראַכן פֿון מינדערהייטן צי דעם רעכטלעכן רעזשים בנוגע די מענטשן וועלכע געהערן צו מינדערהייטן, וואָס קאָנען עקזעסטירן ביי וועלכן־ניט־איז **צד** צי זיינען פֿאַרויסגעזען מיט געהעריקע צווייזטיקע צווישנפֿעלקערלעכע אָפּמאַכן.

אַרטיקל 5 – עקזיסטירנדיקע פֿאַרפֿליכטונגען

גאַרניט פֿון דער דאָזיקער **כאַרטיע** קאָן ניט זיין אויסגעטייטשט ווי אַ מעגלעכע רעכט אויף אַנטײל צו נעמען אין אַ וועלכער־ניט־איז טעטיקייט צי פֿאַרווירקלעכן וואָסערע־ניט־איז מעשים, וועלכע זיינען אין סתירה מיט די צילן פֿונעם אוסטאַוו פֿון דער אָרגאַניזאַציע פֿון די פֿאַראייניקטע נאַציעס צי מיט אנדערע פֿאַרפֿליכטונגען לויט דעם צווישנפֿעלקערלעכן רעכט, אינשליסנדיק דעם פּרינציפֿ פֿון סווערעניטעט און טעריטאָריעלער גאַנצקייט פֿון לענדער.

אַרטיקל 6 – אינפֿאַרמאַציע

די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן נאָכצושפירן נאָך דעם, ווי די פֿאַראיינטערעסירטע מאַכטן, אָרגאַניזאַציעס און פּערזאָנען זאָלן זיין אינפֿאַרמירט וועגן די רעכט און פֿאַרפֿליכטונגען, וואָס זענען אינגעשטעלט מיט דער דאָזיקער **כאַרטיע**.

טייל II – צילן און פּרינציפּן, וואָס ווערן פֿאַרפֿאַלגט לויטן פונקט 1 פֿון אַרטיקל 2

אַרטיקל 7 – צילן און פּרינציפּן

1. די **צדודים** פֿאַרווירקלעכן זייער פּאָליטיק, די געזעצלעכע און פּראַקטישע טעטיקייט בנוגע רעגיאָנאַלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, אויף די טעריטאָריעס, ווי אַזוינע שפראַכן ווערן באַניצט און לויט דער לאַגע פֿון יעדערער שפראַך, באַזירנדיק זיך אויף די פֿאַלגנדיקע צילן און פּרינציפּן:

(א) אַנערקענונג די רעגיאָנאַלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן אַלס אַ קולטורעלער ריכקייט;

(ב) נעמען אין אַכט געאָגראַפֿישע ספּעראַס פֿון פֿאַרשפּרייטקייט פֿון יעדער רעגיאָנאַלער שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט פּדי צו פֿאַרזיכערן, אַז די עקזיסטירנדיקע צי די נייע אַדמיניסטראַטיווע אינטיילונג זאָל ניט שאַפֿן שטערונגען פֿאַר אַנטוויקלונג די דאָזיקע רעגיאָנאַלע שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט;

(ג) נויטווענדיקייט אין אַקטיווע מעשים אויף אונטערצוהאַלטן רעגיאָנאַלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן מיט דער ציל זיי צו פֿאַרהיטן;

ד) מעשים און/ציי סטימולירונג די באַניצונג פֿון רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן אין מינדלעכן ריידן און אין שריפֿטלעכקייט, אין דעם געזעלשאַפֿלעכן און פֿריוואַטן לעבן;

ה) פֿאַרהיטונג און אַנטוויקלונג פֿון פֿאַרבינדונגען, אין די ספֿערעס פֿון ווירקונג פֿון דער דאָזיקער **כאַרטיע**, צווישן גרופּעס, וואָס באַניצן זיך מיט רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, און אַנדערע גרופּעס אין לאַנד, וווּ די שפראַך ווערט באַניצט אין אידענטישער ציי ענלעכער פֿאַרמע, און אויך איינשטעלונג פֿון קולטורעלע באַציונגען מיט אַנדערע גרופּעס אין לאַנד, וואָס באַניצט אַנדערע שפראַכן;

ו) באַזאָרגונג פֿון געהעריקע פֿאַרמעס און מיטלען פֿאַר אונטערריכטן און דערלערנען רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן אויף אַלע געהעריקע שטאַפלען;

ז) שאַפֿן באַדינגונגען, וועלכע געבן מעגלעכקייט די פּערזאָנען, וואָס רעדן ניט אויף דער רעגיאָנעלער שפראַך ציי דער שפראַך פֿון מינדערהייטן און וווינענדיקע אין ראַיאָן, וווּ די שפראַך ווערט באַנוצט, דערלערנען די שפראַך, אויב זיי ווילן עס;

ח) מיטוויקונג אויף צו דערלערנען און פֿאַרשן רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן אין אוניווערסיטעטן ציי גלייכווערטיקע לערן־אַנשטאַלטן;

ו) מיטוויקונג אויף צו אַנטוויקלען פֿאַרשיידענע פֿאַרמעס פֿון צווישנאַציאָנאַלע אויסטוישונגען אין די ספֿערעס, וואָס ווערן אַרומגעכאַפט מיט דער דאָזיקער **כאַרטיע**, אין באַנוץ צו רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, וואָס מע באַנוצט אין אידענטישער ציי ענלעכער פֿאַרמע אין צוויי ציי מערער לענדער.

2. די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן באַזייטיקן, אויב זיי האָבן עס נאָך ניט געטאָן, באַליביקע אומבאַרעכטיקטע אונטערשיידונגען, אויסנאַמען, באַגרענעצונגען ציי להאַטעס, וואָס האָבן שייכות צום באַניצונג פֿון רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן מיט דער ציל צו פֿאַרהאַלטן ציי שטעלן אין אַ געפֿאַר איר פֿאַרהיטונג ציי איר אַנטוויקלונג. אַננעמען ספּעציעלע מיטלען בנוגע רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן מיט דעם ציל צו דערגרייכן גלייכבאַרעכטיקונג צווישן די פּערזאָנען, וועלכע באַניצן די דאָזיקע שפראַכן, און דער איבעריקער באַפֿעלקערונג, ציי וועלכע אויף אַ געהעריקן אויפֿן נעמען אין אַכט זייערע באַזונדערקייטן און ווערן ניט באַטראַכט ווי אַ טעטיקייט אין דער ריכטונג אויף דיסקרימינאַציע בנוגע פּערזאָנען, וואָס באַניצן מער פֿאַרשפּרייטע שפראַכן.

3. די צדודים נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן אַנצונעמען געהעריקע מיטלען אויף קעגנזייטיקער פֿאַרשטענדעניש צווישן שפראַכלעכע גרופּעס פֿון לאַנד, בֿרֿט, איינשליסן אין די אויפֿגאַבעס פֿון בילדונג און לימודים אין זייערע לענדער: אַכטונג, פֿאַרשטענדלעכקייט און געדולד בנוגע רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן און סטימולירן די מיטלען פֿון מאַסן־אינפֿאַרמאַציע אויף צו דערגרייכן די זעלבע צילן.

4. ווען עס ווערט באַשטימט די פֿאַליטיק בנוגע רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן די **צדודים** נעמען אין אַכט די נויטן און האַפֿענונגען, וועלכע דריקן אויס פֿאַרשיידענע גרופּעס, וואָס באַניצן די דאָזיקע שפראַכן. אין פֿאַלן פֿון נויטווענדיקייט די **צדודים** מיטוויקן אויף צו גרינדן אַרגאַנען, וועלכע וועלן מיטהילפֿן דער מאַכט אין אַלע פֿראַגעס, וואָס האָבן שייכות צו רעגיאָנעלע שפראַכן ציי שפראַכן פֿון מינדערהייטן.

5. די **צדודים** נעמען אויף זיך די פֿאַרפֿליכטן אַנווענדן *mutatis mutandis*, פֿרינציפֿן, וואָס זענען איבערגערעכנט אין די פֿריערדיקע פּונקטן 1-4, צו ניט־טעריטאָריאַלע שפראַכן. דאָך דער כאַראַקטער און דער מאַסשטאַב פֿון מיטלען, וואָס ווערן אויפֿגענומען פֿאַר צו רעאַליזירן די דאָזיקע **כאַרטיע**, בנוגע די דאָזיקע שפראַכן דאַרפֿן באַשטימט ווערן צופֿאַסעוודיק, נעמענדיק אין אַכט די נויטן און האַפֿענונגען און אַפּשאַצנדיק די טראַדיציעס און באַזונדערקייטן פֿון די גרופּעס, וועלכע באַניצן די געהעריקע שפראַכן.

**טייל III – מיטלען, וואָס מיטוויירקן אויף צו באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן
 צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן אין געזעלשאַפֿטלעכן לעבן אין הסכּם מיט
 די פֿאַרפֿליכטן לויט דעם פּונקט 2 פֿון אַרטיקל 2**

אַרטיקל 8 – בילדונג

1. בנוגע בילדונג די צדודים נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן, אין די ראַמען פֿון טעריטאָריע, וווּ עס ווערן באַניצט אַזוינע שפראַכן לויט דער לאַגע פֿון די דאָזיקע שפראַכן און אָן אַ שאַדן פֿאַר אונטערריכטן פֿון דער אַפֿיציעלער שפראַך (שפראַכן) פֿון לאַנד:

(א I) פֿאַרזיכערן צוגענגלעכקייט פֿון פֿאַרשול־בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) פֿאַרזאָרגן צוגענגלעכקייט פֿון אַ וועזנטלעכן טייל פֿון דעם פֿאַרשול־בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(III) צופאַסן איינעם פֿון די מיטלען, וואָס איז פֿאַרויסגעזען אין די פֿריערדיקע פּונקטן I און II לכל־הפחות צו יענע תלמידים וועמענס פֿאַמיליעס ווילן עס און דער צאָל פֿון וועלכע איז גענוג פֿאַר דעם; צי

(IV) מיטוויירקן און/צי סטימולירן אויף אַנצונעמען מיטלען, וואָס ווערן דערמאָנט אין די פֿריערדיקע פּונקטן III-I, אויב די מלוכה־אַרגאַנען האָבן ניט קיין גלייכע קאָמפּעטענץ אין די ספּעערעס פֿון פֿאַרשול־בילדונג;

(ב I) פֿאַרזאָרגן צוגענגלעכקייט פֿון אַנפֿאַנגלעכער־בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) פֿאַרזיכערן צוגענגלעכקייט פֿון אַ וועזנטלעכן טייל פֿון דעם אַנפֿאַנגלעכער־בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(III) פֿאַרזאָרגן אין די ראַמען פֿון אַנפֿאַנגלעכער בילדונג אונטערריכטן פֿון געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן ווי אַ באַשטאַנדטייל פֿון דער לערן־פּראָגראַם; צי

(IV) צופאַסן איינעם פֿון די מיטלען, וואָס איז פֿאַרויסגעזען אין די פֿריערדיקע פּונקטן III-I לכל־הפחות צו יענע תלמידים וועמענס פֿאַמיליעס ווילן עס און דער צאָל פֿון וועלכע איז גענוג פֿאַר דעם.

(ג I) פֿאַרזאָרגן צוגענגלעכקייט פֿון מיטל־בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) פֿאַרזאָרגן צוגענגלעכקייט פֿון אַ וועזנטלעכן טייל פֿון דעם מיטל־בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(III) פֿאַרזאָרגן אין די ראַמען פֿון מיטל־בילדונג אונטערריכטן פֿון געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן ווי אַ באַשטאַנדטייל פֿון דער לערן־פּראָגראַם; צי

(IV) צופאסן איינעם פֿון די מיטלען, וואָס איז פֿאַרויסגעזען אין די פֿריערדיקע פֿונקטן III-I לכל־הפחות צו יענע תלמידים וועמענס פֿאַמיליעס ווילן עס און דער צאָל פֿון וועלכע איז גענוג פֿאַר דעם;

(ד I) פֿאַרזאָרגן צוגענגלעכקייט פֿון פֿראַפֿעסיאָנעל־טעכנישער־בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) פֿאַרזאָרגן צוגענגלעכקייט פֿון אַ וועזנטלעכן טייל פֿון דעם פֿראַפֿעסיאָנעל־טעכנישער־בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(III) פֿאַרזאָרגן אין די ראַמען פֿון פֿראַפֿעסיאָנעל־טעכנישער־בילדונג אונטערריכטן פֿון געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן ווי אַ באַשטאַנדטייל פֿון דער לערן־פֿראַגראַם; צי

(IV) צופאסן איינעם פֿון די מיטלען, וואָס איז פֿאַרויסגעזען אין די פֿריערדיקע פֿונקטן III-I לכל־הפחות צו יענע תלמידים וועמענס פֿאַמיליעס ווילן עס און דער צאָל פֿון וועלכע איז גענוג פֿאַר דעם;

(ה I) פֿאַרזאָרגן צוגענגלעכקייט פֿון אוניווערסיטעטישן און אַנדערע פֿאַרמעס פֿון הויכער בילדונג אויף געהעריקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) פֿאַרזאָרגן באַדינגונגען פֿאַר צו שטודירן די דאָזיקע שפראַכן ווי אוניווערסיטעטישע און הויכער בילדונג דיסציפלינעס; צי

(III) סטימולירן און/צי דערלאָזן אוניווערסיטעטישע צי אַנדערע פֿאַרמעס פֿון הויכן בילדונג אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן צי שאַפֿן באַדינגונגען אויף צו לערנען די דאָזיקע שפראַכן ווי אוניווערסיטעטישע צי הויכער בילדונג דיסציפלינעס, אויב, אַז די מלוכה שפילט ניט קיין וועזנטלעכע ראָל בנוגע די העכערע לערן־אַנשטאַלטן, די אונטערפֿונקטן I און II קאָנען ניט זיין אויסגעפֿילט;

(ו I) פֿאַרזאָרגן די גרינדונג פֿון קורסן פֿאַר דערוואַקסענע און אַ סיסטעמע אויף צו העכערן די קוואַליפֿיקאַציע, וווּ די אונטעריכט ווערט אין גרונט צי אינגאַנצן געפֿירט אויף די רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) צי פֿאַרלייגן אַזעלכע שפראַכן אַלס דיסציפלינעס פֿון בילדונג פֿאַר דערוואַקסענע און דער סיסטעם אויף צו העכערן די קוואַליפֿיקאַציע; צי

(III) פֿאַרזאָרגן און/צי סטימולירן איניציאַטיוון אויף צו דערלערנען אַזעלכע שפראַכן אַלס דיסציפלינעס אין ראַמען פֿון פֿראַגראַמען פֿאַר דערוואַקסענע און פֿראַגראַמען אויף צו העכערן די קוואַליפֿיקאַציע, אויב די מלוכה־אַרגאַנען האָבן ניט קיין גלײַכע קאָמפּעטענציע אין דער ספֿעכע פֿון בילדונג פֿאַר דערוואַקסענע;

(ז) אָננעמען מיטלען אויף צו פֿאַרזאָרגן די אונטערריכטן פֿון היסטאָריע און קולטור, וואָס שפּיגלט זיך אָפּ אין די רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ח) פֿאַרזאָרגן צוגרייטונג און איבערגרייטונג פֿון די לערערס, וועלכע וואַלטן מיטגעשטימט די פֿאָדערונגען פֿון דער אויפֿגאַבע אויסצופֿילן די אונטערפֿונקטן א-ז, מיט וועלכע ס'איז מספּים דער צי;

(ט) שאַפֿן אַ קאָנטראָל־אַרגאַן צי אַרגאַנען, וועלכע קאָנטראָלירן וואָסערע מיטלען ווערן אָנגענומען און די דערגרייכונגען אין דער אַרגאַניזאַציע צי אַנטוויקלונג פֿון די אונטערריכטן אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן און וועלכע זענען פֿאַראַנטוואָרטלעך פֿאַר צוגרייטן פעריאָדישע פֿאַרטראַגן אויפֿן גרונט פֿון די צענויפֿגעזאַמלטע אָנגאַבן, וואָס ווערן פֿאַרעפֿנטלעכט;

2. אין דעם וואָס האָט שניכות צו בילדונג, און בנוגע אַנדערע טעריטאָריעס, וווּ די רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן טראַדיציאָנעל ווערן ניט באַנוצט, די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן, מיט די באַדינגונגען, אַז דער צאָל פֿערזאָנען, וועלכע באַניצן די רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, באַרעכטיקן דאָס, צו דערלויבן, סטימולירן צי פֿאַרזאָרגן די אונטערריכטן אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, צי די אונטערריכטן פֿון דער דאָזיקע שפראַך אויף אַלע געהערעקע שטאַפלען פֿון בילדונג.

אַרטיקל 9 – געריכטמאַכטן

1. די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן, בנוגע די געריכטקרייזן, וווּ דער צול איינשווינדער, וואָס באַניצן די רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, באַרעכטיקט די אַנגעוויזענע ווייטער מיטלען לויט די תקנות פֿון יעדער פֿון די דאָזיקע שפראַכן און מיט די באַדינגונדען, אַז די מעגלעכקייטן, וועלכע עס גיט דער דאָזיקער פונקט ווערן ניט באַטראַכט פֿונעם ריכטער ווי אַ שטערונג פֿאַר געהעריקע מישפטן:

(א) ביים דורכפֿירן די קרימינעלע ענינים:

(I) פֿאַרזאָרגן, אַז אין דעם פֿאַל ווען איינע פֿון די צדודים בעט, אַז די באַהאַנדלונגען פֿונעם ענין אין געריכט זאָל זיך פֿירן אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; און/צי

(II) גאַראַנטירן דעם באַשולדיקטן די רעכט אויף צו באַניצן פֿון אים/איר רעגיאָנעלע שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט; און/צי

(III) פֿאַרזאָרגן, אַז די אַנפֿראַגעס און דאָס עדות זאָגן, שריפֿטלעך צי מינדלעך, זאָלן ניט ווערן אויפֿגענומען ווי אוממעגלעכע בלויז דערפֿאַר, וואָס זיי זענען פֿאַרמולירט אויף רעגיאָנעלע שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט; און/צי

(IV) צונויפֿשטעלן לויט די אַנפֿראַגעס די דאָקומענטן, וואָס האָבן שניכות צום דורכפֿירן דעם ענין, אויף אַ געהעריקער רעגיאָנעלער שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט, ביי נויטווענדיקייטן פֿאַרזאָרגן מיט אַ איבערזעצער, אַן צוגאַבֿהוצאָות פֿון דער זייט פֿון די פֿאַראינטעריסירטע פֿערזאָנען;

(ב) ביים דורכפֿירן די ציווילע ענינים:

(I) פֿאַרזאָרגן, אַז אין דעם פֿאַל ווען איינע פֿון די צדודים בעט, אַז די באַהאַנדלונגען פֿונעם ענין אין געריכט זאָל זיך פֿירן אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; און/צי

(II) ווען דער אַנטיילנעמער פֿונעם פֿראַצעס דאַרף פֿערזענלעך שטעלן זי פֿאַרן געריכט, דערלויבן, אַז ער זאָל זיך באַניצן מיט זיין רעגיאָנעלע שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט, אַן צוגאַבֿהוצאָות פֿון זיין זייט; און/צי

(III) דערלויבן, צו געבן די דאָקומענטן און עדות זאָגן אויף דער רעגיאָנעלער שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט און ווען ס'איז נייטיק אַנקומען צו הילף צו אַן איבערזעצער;

(ג) ביים דורכפֿירן ענינים פֿון אַדמיניסטראַטיווע רעכטברעכונג:

(I) פֿאַרזאָרגן, אַז אין דעם פֿאַל ווען איינע פֿון די צדודים בעט, אַז די באַהאַנדלונגען פֿונעם ענין אין געריכט זאָל זיך פֿירן אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; און/צי

(II) ווען דער אַנטיילנעמער פֿונעם פֿראַצעס דאַרף פֿערזענלעך שטעלן זיך פֿאַרן געריכט, דערלויבן, אַז ער זאָל זיך באַניצן מיט זיין רעגיאָנעלע שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט, אַן צוגאַבֿהוצאָות פֿון זיין זייט; און/צי

(III) דערלויבן, צו געבן די דאָקומענטן און עדות זאָגן אויף דער רעגיאָנעלער שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט און ווען ס'איז נייטיק אָנקומען צו הילף צו אַן איבערזעצער;

(ד) אָננעמען מיטלען, פּדי ביים אויספֿילן די אונטערפונקטן I – III פֿון די פונקטן (ב) און (ג) און אין פֿאַלן ווען מע דאַרף אָנקומען צו הילף פֿון אַן איבערזעצער זאָלן די פֿאַראַינטערעסירטע פּערזאָנען ניט דאַרפֿן צאָלן צוגאַב־הוצאות.

2. די **צודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן:

(א) ניט אָפּזאָגן אָנצונעמען יורדישע דאָקומענטן, וואָס זענען צונויפֿגעשטעלט אין לאַנד, בלויז דערפֿאַר, וואָס די דאָקומענטן זענען צוגעגרייט אויף דער רעגיאָנעלער שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט; צי

(ב) ניט אָפּזאָגן צו אַנערקענען די צוגעגרייטע צווישן די צודים יורדישע דאָקומענטן, צונויפֿגעשטעלט אין לאַנד־צד פֿון **כאַרטיע**, בלויז דערפֿאַר, וואָס זיי זענען אויף דער רעגיאָנעלער שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט, און פֿאַרזאָרגן אַ מעגלעכקייט פֿון פֿאַררופֿונג אויף זיי פֿאַר דעם דריטן צד, וואָס באַניצט ניט די דאָזיקע שפראַכן, מיט די באַדינגונגען, אַז דער אינהאַלט פֿון דעם דאָקומענט ווערט געבראַכט צו קענטעניש פֿאַר דעם דריטן צד, מיט דער פּערזאָן (פּערזאָנען), וואָס פֿאַררופֿט זיך אויף דעם דאָזיקן דאָקומענט; צי

(ג) ניט אָפּזאָגן צו אַנערקענען די צוגעגרייטע מיט די צודים יורדישע דאָקומענטן, צונויפֿגעשטעלט אין לאַנד, בלויז דערפֿאַר, וואָס די דאָקומענטן זיינען אויף דער רעגיאָנעלער שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט.

(3) די **צודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן צו פֿאַרזאָרגן צוטערטלעכקייט פֿון די טעקסטן פֿון געזעצגעבערישע אַקטן אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייט, באַזונדערס אין די פֿאַלן, וואָס האָבן אַ דירעקטן שייכות, צו פּערזאָנען, וואָס באַניצן די דאָזיקע שפראַכן, אויב די דאָקומענטן זיינען ניט געווען געגעבן אין רשות מיט אַן אַנדערע פֿאַרם.

אַרטיקל 10 – אַדמיניסטראַטיווע אָרגאַנען און מלוכה־דינסטן

1. אין די אַדמיניסטראַטיווע קרייזן פֿון אַ מלוכה, ווי דער צאָל אַנוויינערס, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייט, באַרעכטיקט די ווייטערדיקע מיטלען און אין הסכם מיטן מצב פֿון יעדער שפראַך, די **צודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן, אויף וויפֿל דאָס איז מעגלעך:

(א) I. פֿאַרזאָרגן, אַז די אַדמיניסטראַטיווע מאַכטן זאָלן זיך באַניצן מיט רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייט; צי

(II) פֿאַרזאָרגן, אַז זייערע פֿאַרשטייער, וואָס פֿאַרווירקלעכן קאָנטאַקטן מיט דער געזעלשאַפֿט, זאָלן באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייט צו די פּערזאָנען, וועלכע ווענדן זיך צו זיי אויף די דאָזיקע שפראַכן; צי

(III) פֿאַרזאָרגן, אַז די פּערזאָנען, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייט, זאָלן קאָנען געבן מינדלעכע צי שריפֿטלעכע מעלדונגען און באַקומען ענטפֿער אויף די דאָזיקע שפראַכן; צי

(IV) פֿאַרזאָרגן, אַז די פּערזאָנען, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייט, זאָלן קאָנען געבן מינדלעכע צי שריפֿטלעכע מעלדונגען אויף די דאָזיקע שפראַכן; צי

(V) פֿאַרזאָרגן, אַז די פּערזאָנען, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייט, זאָלן קאָנען אויף אַ געזעצלעכן סמך געבן דאָקומענטן אויף דער דאָזיקער שפראַך;

(ב) פֿאַרזאָרגן צוטערטלעכקייט פֿאַר דער באַפֿעלקערונג פֿון די ברייט באַניצנדיקע אַדמיניסטראַטיווע דאָקומענטן און בלאַנקן אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן צי אין צוויי־שפראַכליכן וואַריאַנט;

(ג) דערלויבן פֿאַר די אַדמיניסטראַטיווע מאַכטן צונויפֿשטעלן דאָקומענטן אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן.

2. בנוגע די אַרטיקע און רעגיאָנעלע מאַכטן, אויף דער טעריטאָריע פֿון וועלכער דער צאָל אינוויינער, וואָס באַניצן זיך מיט רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, איז אַזוינער, וואָס באַרעכטיקט די אָנגעוויזענע ווייטער מיטלען. די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן צו דערלויבן און/צי סטימולירן:

(א) צו באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן פֿון די רעגיאָנעלע צי אַרטיקע אַרגאַנען פֿון מאַכט;

(ב) די מעגלעכקייט פֿאַר פּערזאָנען, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן צו געבן, מינדלעכע צי שריפֿטלעכע מעלדונגען אויף די דאָזיקע שפראַכן;

(ג) אַז די רעגיאָנעלע מאַכטן זאָלן פֿאַרעפֿנטלעכן זייערע אָפֿיציעלע דאָקומענטן אויך אויף געהערלעכע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ד) אַז די אַרטיקע מאַכטן זאָלן פֿאַרעפֿנטלעכן זייערע אָפֿיציעלע דאָקומענטן אויך אויף געהערקע רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ה) אַז די רעגיאָנעלע מאַכטן זאָלן באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן אין דעם גאַנג פֿון דעבאַטן אויף די סעסיעס פֿון זייערע רעפּרעזענטאַטיווע אַרגאַנען, וואָס אין דער זעלבער צייט שליסט ניט אויס אויך צו באַניצן די אָפֿיציעלע שפראַך (שפראַכן) פֿון דער מלוכה;

(ו) אַז די אַרטיקע מאַכטן זאָלן באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן אין דעם גאַנג פֿון דעבאַטן אויף די סעסיעס פֿון זייערע רעפּרעזענטאַטיווע אַרגאַנען, וואָס אין דער זעלבער צייט שליסט ניט אויס אויך צו באַניצן די אָפֿיציעלע שפראַך (שפראַכן) פֿון דער מלוכה;

(ז) מע זאָל באַניצן צי באַהערשן די טראַדיציאָנעלע און טאָפּאָנימישע ריכטיקע נעמען פֿון פּלעצער אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, ביי אַ נויטווענדיקייט אין איינעם מיט די נעמען אויף דער אָפֿיציעלער שפראַך (שפראַכן) פֿון דער מלוכה.

3. בנוגע פֿון די מלוכישע פֿונקציעס, וועלכע ווערן פֿאַרווירקלעכט מיט די אַדמיניסטראַטיווע מאַכטן צי מיט אַנדערע פּערזאָנען, וואָס האַנדלען אין נאָמען פֿון זיי, די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן אויף זייער טעריטאָריע, וווּ עס ווערן באַניצט רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, אָפהענגיק מיט דער לאַגע פֿון יעדער שפראַך און אויף וויפֿל דאָס איז מעגלעך:

(א) ביי דעם רעאָליזירן די דאָזיקע פֿונקציעס פֿאַרזאָרגן מע זאָל באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(ב) דערלויבן די פּערזאָנען, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן געבן מעלדונגען און באַקומען ענטפֿער אויף די דאָזיקע שפראַכן; צי

(ג) דערלויבן די פּערזאָנען, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן געבן מעלדונגען אויף די דאָזיקע שפראַכן.

4. כדי צו רעאליזירן די תקנות פֿון פונקטן 1, 2 און 3 מיט וועלכע זיי זיינען מסכים, די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן אָנצונעמען איינע צי מערער פֿון די ווייטערדיקע מיטלען:

(א) פֿאַרזאָרגן, אויב ס'וועט זיך נייטיקן, אַ שריפֿטלעכע צי מינדלעכע איבערזעצונג;

(ב) פֿאַרזאָרגן דעם אויפֿנעם און, אין די פֿאַלן פֿון נויטווענדיקייט, צוגרייטונג פֿון אַ גענוגע צאָל פֿון אַמטלעכע פּערזאָנען און אַנדערע מלוכישע אָנגעשטעלטע;

(ג) באַפֿרידיקן, אויף וויפֿל דאָס איז מעגלעך, די ביטעס פֿון די מלוכישע אָנגעשטעלטע, וואָס קענען די רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן, אויף זייער באַשטימונג אין די ראַיאָנען, ווי די דאָזיקע שפּראַך ווערט באַניצט.

5. די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן צו דערלויבן לויט די ביטעס פֿון פֿאַראינטערסירטע פּערזאָנען צו באַניצן צי אָננעמען פֿאַמיליעס אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן.

אַרטיקל 11 – מיטלען פֿון מאַסן-אינפֿאַרמאַציע

1. בנוגע די פּערזאָנען, וועלכע באַניצן רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן, אויף די טעריטאָריעס, וווּ מע רעדט אויף די דאָזיקע שפּראַכן, לויט דער לאַגע פֿון יעדער שפּראַך, אין דער מאַס אין וועלכער גלייך צי אומדירעקט פֿאַרשפּרייט זיך די קאָמפּעטענץ, די פֿולמאַכטן און די טעטיקייט פֿון דער מלוכישער מאַכט און אַן שאַדן פֿאַרן פּרינציפּ פֿון אומאַפּהענגלעכקייט און אויטאָנאָמיע פֿון די מיטלען פֿון מאַסן-אינפֿאַרמאַציע די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן:

(א) אין דער מאַס, אין וועלכער ראַדיאָ און טעלעוויזיע פֿילט אויס די ראָל פֿון מלוכישער דינסט:

(I) פֿאַרזאָרגן די גרינדונג, לכל־הפּחות, פֿון איין ראַדיאָסטאַנציע און איין טעלעוויזיע־קאַנאַל, וואָס זאָל טראַנסלירן אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) סטימולירן, און/צי מיטוירקן מע זאָל גרינדן, לכל־הפּחות, איין ראַדיאָסטאַנציע און איין טעלעוויזיע־קאַנאַל, וואָס זאָלן טראַנסלירן אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(III) אָננעמען געהעריקע מיטלען כדי די סטרוקטור פֿון טעלע־ראַדיאָ־טראַנסלירונג זאָל פֿאַרויסזען די עקזיסטירונג פֿון פּראָגראַמען אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ב) I. סטימולירן און/צי מיטוירקן מע זאָל גרינדן, לכל־הפּחות, איין ראַדיאָסטאַנציע וואָס זאָל טראַנסלירן אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) סטימולירן און/צי מיטוירקן מע זאָל טראַנסלירן אויף אַ רעגולערן יסוד ראַדיאָ־פּראָגראַמען אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ג) I. סטימולירן און/צי מיטוירקן מע זאָל גרינדן, לכל־הפּחות, איין טעלעוויזיע־קאַנאַל וואָס זאָל טראַנסלירן אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) סטימולירן און/צי מיטוירקן מע זאָל טראַנסלירן אויף אַ רעגולערן יסוד טעלעוויזיע־פּראָגראַמען אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ד) סטימולירן און/צי מיטוירקן מע זאָל פּראָדוצירן און פֿאַרשפּרייטן אָודיאָ־ אָודיאָוויזועלע־פּראָדוקציע אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ה) I. סטימולירן און/צי מיטוירקן מע זאָל גרינדן און/צי אונטערהאַלטן, לכלהפחות, איין צייטונג אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן; צי

(II) סטימולירן צי מיטוירקן מע זאָל פובליקירן אויף אַ רעגולערן יסוד אַרטיקלען אין צייטונגען אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן;

(1) I. פֿינאַנסירן צוגאַב-הוצאותן פֿאַר יענע מיטלען פֿון מאַסן-אינפֿאַרמאַציע, וועלכע באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, אויב לויטן געזעץ איז פֿאַרויסגעזען פֿינאַנציעלע שטיצע פֿאַר די מיטלען פֿון מאַסן-אינפֿאַרמאַציע אין גאַנצן גענומען; צי

(II) פֿאַרשפּרייטן די עקזיסטירנדיקע מיטלען פֿון פֿינאַנציעלער שטיצע אויף צו פּראָדוצירן אַוידיאָ-וויזיע-פּראָדוקציע אויף רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ז) מיטהעלפֿן מ'זאָל צוגרייטן זשורנאַליסטן און אַנדערן פּערסאָנאַל פֿאַר די מיטלען פֿון מאַסן-אינפֿאַרמאַציע, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן.

2. די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן צו גאַראַנטירן פֿרייהייט פֿאַרן דירעקטן אויפֿנעמען ראַדיאָ-און טעלעוויזיע-טראַנסלירונגען פֿון די שכנישע לענדער אויף דער שפראַך, וואָס איז ידענטיש צי נאָענט צו דער רעגיאָנעלער שפראַך צי דער שפראַך פֿון מינדערהייט, און ניט שטערן צו רעטראַנסלירן ראַדיאָ-און טעלעוויזיע-טראַנסמיסיעס אויף אַזאַ שפראַך פֿון די שכנעסדיקע לענדער. דעסגלייכן זיי נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן נאָכצושפּירן, אַז אין דער פּרעסע זאָלן ניט ווערן געשאַפֿן קיין שום קיין באַגרענעצונגען וואָס האָט שניכות צו פֿרייען אויסדריקן מיינונגען און פֿרייען פֿאַרשפּרייטן אינפֿאַרמאַציע אויף דער שפראַך, וואָס ווערט באַניצט אין אַ אידענטישער פֿאַרמע צי נאָענטער פֿאַרמע צו דער רעגיאָנעלע שפראַך צי שפראַך פֿון מינדערהייט. ווייל די רעאַליזירונג פֿון די העכער דערמאָנטע פֿרייהייטן ווערט באַגלייט מיט פֿאַרפֿליכטן און פֿאַראַנטוואַרטלעכקייט, קאָן דאָס אַרונטערפֿאַלן אונטער דער ווירקונג פֿון פֿאַרמאָליטעטן, באַדינגונגען, באַגרענעצונגען און סאַנקציעס, וואָס זענען פֿאַרויסגעזען פֿון דעם געזעץ און וועלכע זיינען נייטיק אין אַ דעמאָקראַטישן געזעלשאַפֿט, אין די אינטערעסן פֿון נאַציאָנאַלער זיכערקייט, טעריטאָריאַלער גאַנצקייט, זיכערקייט פֿון דער באַפֿעלקערונג, פֿאַר אויסמיידן אומאַרדענונגען און פֿאַרברעכנס, פֿאַר צו היטן דאָס געזונט און געזעלשאַפֿטלעכע מאַראַל, פֿאַר צו פֿאַרטיידיקן די רעפּוטאַציע צי רעכטן פֿון אַנדערע פּערזאָנען, פֿאַר ניט צו דערלאָזן קיין אָפּפֿלוס פֿון קאַנפּידיציעלער אינפֿאַרמאַציע צי פֿאַר אונטערצוהאַלטן דעם אויטאָריטעט און אַביעקטיווקייט פֿון דער רעכט-טעטיקייט.

3. די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן צו פֿאַרזאָרגן, אַז די אינטערעסן פֿון די פּערזאָנען, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן, זאָלן זיין פֿאַרגעשטעלט צי זאָלן ווערן גענומען אין אַכט אין די אַרגאַנען, וועלכע קאָנען ווערן געגרינדעט לויט דעם געזעץ און מיט דער אויפֿגאַבע צו גאַראַנטירן פֿרייהייט און פֿילאַרטיקייט פֿון מיטלען פֿון מאַסן-אינפֿאַרמאַציע.

אַרטיקל 12 – קולטורעלע אונטערנעמונגען און אַביעקטן

1. בנוגע קולטורעלע אונטערנעמונגען און אַביעקטן – באַזונדערס ביבליאָטעקן, ווידיאָטעקן, קולטור-צענטערען, מוזיען, אַרכיוון, העכערע און העכערע ספּעציעלע לערן-אַנשטאַלטן, טעאַטערס און קינאָטעאַטערס, און אויך ליטעראַרישע ווערק און קינאָ-פּראָדוקציע, פֿאַלקסשאַפֿונג, פּעסטיוואַלן און קולטור-געווערבן, איינשליסנדיק, בֿערט, נייע טעכנאָלאָגיעס – די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן, אַז אויף דער טעריטאָריע, וווּ עס ווערן אַזעלכע שפראַכן, און אין דער מאַס, וואָס געהערט צו דער קאָמפּעטענץ, דער פֿולמאַכט און דער ראָל פֿון די מלוכישע אַרגאַנען אין דעם געביט:

(א) סטימולירן פֿאַרשיידענע פֿאַרמעס אויסצודריקן זיך און שאַפֿונגען, וואָס זענען כאַראַקטעריסטיש פֿאַר רעגיאָנעלע שפראַכן צי שפראַכן פֿון מינדערהייטן און מיטוירקן די אַנטוויקלונג פֿון פֿאַרשיידענע מיטלען פֿאַר צוטרוי צו ווערק אויף די דאזיקע שפראַכן;

(ב) מיטווינקן ס'זאלן זיך אנטוויקלען פֿאַרשיידענע מיטלען פֿון צוטרוי פֿאַר די טרעגערס פֿון אַנדערע שפּראַכן צו די ווערק אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן דורך ברייטן באַניצונג פֿון איבערזעצונגען, דובלירונג, סינכראָן-איבערזעצונג און אונטערטיטרען;

(ג) מיטווינקן די אַנטוויקלונג פֿונעם צוטרוי פֿאַר די טרעגער פֿון רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן צו די ווערק אויף אַנדערע שפּראַכן דורך ברייטן באַניצונג פֿון איבערזעצונגען, דובלירונג, סינכראָן-איבערזעצונג און אונטערטיטרען;

(ד) נאָכשפירן נאָך דעם, אַז די אַמטשאַפֿטן, וועלכע זיינען פֿאַראַנטוואָרטלעך פֿאַר אָרגאַניזירן צי אונטערהאַלטן פֿאַרשיידענע קולטורעלע אונטערנעמונגען, זאָלן אין אַ געוויסער מאָס נעמען אין אַכט דאָס וויסן און פּראַקטישע באַניצונג פֿון די רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן און זייער קולטור אין די ראַמען פֿון די איניציאַטע אונטערנעמונגען צי אונטערנעמונגען וועלכע זיי האַלטן אונטער;

(ה) אָננעמען מיטלען וואָס זאָלן פֿאַרזאָרגן די אַמטשאַפֿטן, וועלכע זיינען פֿאַראַנטוואָרטלעך פֿאַר אָרגאַניזירן און אונטערהאַלטן די קולטורעלע אונטערנעמונגען, מיטן פּערסאָנאַל, וואָס באַניצט זיך פֿרי מיט די געהעריקע רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן, חוץ דער שפּראַך (שפּראַכן) פֿון דעם איבעריקן טייל פֿון דער באַפֿעלקערונג;

(ו) סטימולירן, אַז די פֿאַרשטייער פֿון דער באַפֿעלקערונג, וואָס באַניצן זיך מיט אַ רעגיאָנעלער שפּראַך צי מיט דער שפּראַך פֿון מינדערהייטן זאָלן קאָנען גלייך אַנטיילנעמען אין פֿאַרזאָרגונג און פּלאַנירונג פֿון די קולטור-אונטערנעמונגען;

(ז) סטימולירן און/צי מיטווינקן מע זאָל גרינדן אַן אָרגאַן צי אָרגאַנען, וואָס זיינען פֿאַראַנטוואָרטלעך פֿאַר צונויפֿזאַמלען און פֿאַרהיטן קאַפּיעס פֿון די ווערק, וועלכע ווערן צוגעשטעלט צי פּובליקירט אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ח) אין פֿאַלן פֿון נויטווענדיקייט גרינדן און/צי מיטהעלפֿן און פֿינאַנסירן אַמטשאַפֿטן, וועלכע פֿאַרוויקלעכן איבערזעצונגען און טערמינאָלאָגישע פֿאַרשונגען, בֿפֿרט מיט דער ציל אונטערזעהאַלטן און אַנטוויקלען פֿאַרשונגען אויף אויסאַרבעטן געהעריקע אַדמיניסטראַטיווע, קאָמערציעלע, עקאָלאָגישע, סאַציאַלע, טעכנישע און יורידישע טערמינאָלאָגיע פֿאַר יעדער רעגיאָנעלער שפּראַך צי שפּראַך פֿון מינדערהייטן.

2. בנוגע אַנדערע טעריטאָריעס, לגבי די, וווּ רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן ווערן טראַדיציאָנעל באַניצט, די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן, מיט די באַדינגונגען, אַז דער צאָל פּערזאָנען, וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן, באַרעכנט דאָס, צו דערלויבן, סטימולירן און/צי מיטווינקן מע זאָל דורכפֿירן קולטורעלע אונטערנעמונגען און פֿאַרזאָרגן זיי לויט דעם פֿריערדיקן פּונקט.

3) די **צדודים** אין זייער קולטורעלער פּאָליטיק אין אויסלאַנד נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן אויסטיילן אַ געהעריק אַרט פֿאַר די רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן און אין דער קולטור, וואָס זיי שטעלן פֿאַר.

אַרטיקל 13 – דאָס עקאָנאָמישע און געזעלשאַפֿטלעכע לעבן

1. בנוגע דער עקאָנאָמישער און געזעלשאַפֿטלעכער טעטיקייט די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן אינעם מאַסשטאַב פֿונעם גאַנצן לאַנד:

(א) אויסשליסן פֿון געזעצנגעבונג באַליביקע תקנות, וועלכע אומבאַרעכטיקט פֿאַרבאָטן צו באַניצן רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן אין דאָקומענטן, וואָס האָבן שייכות צו דעם עקאָנאָמישן צי געזעלשאַפֿטלעכן לעבן, בֿפֿרט אין אָפּמאַכן וועגן אַנדינגען, און אין אַזוינע טעכנישע

דאָקומענטן ווי אינסטרוקציעס וועגן צו באַניצן פּראָדוקציע און אינסטרוקציעס וועגן עקספּלואַטאַציע מעכאַניזמען;

(ב) פֿאַרבאַטן מע זאָל אַינשליסן אין די אינערלעכע כללים פֿון די קאַמפּאַניעס און קאַנפֿידיציאָנעלע דאָקומענטן פֿון באַליביקע תקנות, וואָס שליסן אויס צי באַגרענעצן, לכלי־פּחות, אין די קאַנטאַקטן צווישן פּערזאָנען, וואָס באַניצן אײן און די זעלבע שפּראַך;

(ג) קעגנשטעלן דער פּראַקטיק, וואָס האָט פֿאַר זיך דעם ציל צו שאַפֿן שטערונגען פֿאַר באַניצן רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן אין עקאָנאָמישן און געזעלשאַפֿטלעכער טעטיקייט;

(ד) מיטוירקן און/צו סטימולירן מע זאָל באַניצן רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן דורך אַנדערע מיטלען, וואָס אַנטשיידן זיך פֿון די דערמאָנטע אין די פֿריערדיקע אונטערפּונקטן.

2. בנוגע דער עקאָנאָמישער און געזעלשאַפֿטלעכער טעטיקייט די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן אויף וויפֿל ס'דערלויבט די קאַמפּעטענץ פֿון די מלוכישע אָרגאַנען און אויף וויפֿל ס'איז באַרעכטיקט, אויף דער טעריטאָריע, וווּ ס'ווערן באַניצט די רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן:

(א) אַינשליסן אין די פֿינאַנציעלע און באַנק־אינסטרוקציעס תקנות, וואָס דערלויבן אין די ראַמען פֿון פּראָצעדורן, וואָס אַנטשפּרעכן דער קאַמערציאַנעלער פּראַקטיק, צו באַניצן רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן ווען מע שטעלט צונויף אויסצאל־אויפֿטראַגן (טשעקן, א.א.וו.) צי אַנדערע פֿינאַנציעלע דאָקומענטן, צי, אויב עס נייטיקט זיך, פֿאַרזאָרגן מע זאָל באַניצן אַזוינע תקנות;

(ב) אין די עקאָנאָמישע און סאַציאַלע סעקטאָרן, וואָס געפֿינען זיך אונטער זייער דירעקטן קאָנטראָל (מלוכישער סעקטאָר), אָרגאַניזירן טעטיקייטן, וואָס איז געווענדעט אויף צו פֿאַרברייטערן די באַניצונג פֿון די רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ג) פֿאַרזאָרגן, אַז די אַנשטאַלטן פֿון סאַציאַלער פֿאַרזיכערונג, אַזעלכע ווי די שפּיטאַלן, די הייזער פֿאַר זקנים און צוזאַמענוווינונגען, זאָלן האָבן מעגלעכקייט צו דורכפֿירן די דאָקטוירעם־באַדינונג די פּערזאָנען וואָס באַניצן רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן און וועלכע נייטיקן זיך מע זאָל זיי באַדינען ווייל זייער געזונט איז שוואַך צי זיי זיינען אַלט צי צוליב אַנדערע סיבות, אויף זייער אייגענער שפּראַך;

(ד) פֿאַרזאָרגן מיט געהעריקע מיטלען, אַז די אינסטרוקציעס פֿאַר דער זיכער־טעכניק זאָלן ווערן צונויפֿגעשטעלט אויך אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן;

(ה) פֿאַרזאָרגן, אַז די אינפֿאָרמאַציע, וועלכע עס געבן די קאַמפּעטענטע מלוכישע אָרגאַנען לגבי די רעכטן פֿון די געברויכער, זאָלן ווערן צעשפּרייט אויף רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן.

אַרטיקל 14 – טראַנסגרענעצלעכע אויסטוישן

די **צדודים** נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן:

(א) פּראַקטיקירן צווישן מלוכות אין וועלכע איינע און די זעלבע שפּראַך ווערט באַניצט אין אידענטישער צי ענלעכער פֿאַרמע, צווייזייטיקע און פֿילזייטיקע אָפּמאַכן אין דער ספֿערע פֿון קולטור, בילדונג, אינפֿאָרמאַציע, פּראָפֿעסיאָנעלער צוגרייטונג און אין אומאיבערסיסלעכער בילדונג, צי ביי נויטווענדיקייט דערשלאָגן זיך מע זאָל שליסן אַזוינע אָפּמאַכן פּדי מיטוירקן מע זאָל פֿאַרברייטערן די קאַנטאַקטן צווישן פּערזאָנען וועלכע באַניצן זיך מיט איינער און דער זעלבער שפּראַך אין געהעריקע לענדער.

(ב) צו ליב די אינטערעסן פֿון רעגיאָנעלע שפּראַכן צי שפּראַכן פֿון מינדערהייטן מיטוירקן און/צו אַנטוויקלען מיטאַרבעט צווישן די לענדער וואָס גרענעצן צווישן זיך, בפרט צווישן רעגיאָנעלע און

אַרטיקע מאַכטן, אויף דער טעריטאָריע אויף וועלכער די זעלבע שפראַך ווערט באַניצט אין אַ אידענטישער פֿאַרמע.

טייל IV – די רעאַליזאַציע פֿון דער כאַרטיע

אַרטיקל 15 – פּעריאָדישע באַריכטן

1. די **צדודים** פּעריאָדיש געבן דעם גענעראַל־סעקרעטאַר פֿונעם ראַט פֿון אייראָפע אין אַ פֿאַרמע, וואָס וועט ווערן באַשטימט פֿונעם מיניסטערן־ראַט, באַריכט וועגן זייער פּאָליטיק, וואָס ווערט דורכגעפֿירט לויט דעם טייל II פֿון דער דאָזיקער כאַרטיע און וועגן די מיטלען אָנגענעמענע פּדי אויסצופֿילן יענע תקנות פֿון דעם טייל III, מיט וועלכע זיי זענען מספּים געווען. דער ערשטער באַריכט דאַרף זיין געגעבן אין משך פֿון אַ יאָר, וואָס קומט נאָך דעם ווען די כאַרטיע באַקומט די קראַפֿט לגבי דער פֿאַראינטעריסירטער **צד**; אַנדערע באַריכטן – מיט אַ דרייַיאָריקע אינטערוואַלן נאָך דעם דערלאַנגן דעם ערשטן באַריכט.

2. די **צדודים** פֿאַרזיכערן עפֿנטלעכקייט פֿון זייערע באַריכטן.

אַרטיקל 16 – די דערלערנונג פֿון די באַריכטן

1. די באַריכטן, וועלכע ווערן געגעבן דעם גענעראַל־סעקרעטאַר פֿון דעם ראַט פֿון אייראָפע לויטן אַרטיקל 15, ווערן באַהאַנדלט פֿונעם קאָמיטעט פֿון עקספּערטן, וועלכער ווערט באַשטימט לויטן אַרטיקל 17.

2. די אַרגאַנען און אַסאָציאַציעס, וואָס זענען געגרינדעט אין לאַנד לויט דעם געזעצגעבונג, קאָנען צוציען די אַכטונג פֿונעם קאָמיטעט פֿון עקספּערטן צו די פֿראַגעס, וואָס האָבן שייכות צו די פֿאַרפֿליכטן, וואָס די **צדודים** האָבן גענומען אויף זיך לויט דעם טייל III פֿון דער דאָזיקער כאַרטיע. נאָך די קאָנסולטאַציעס מיט דעם פֿאַראינטעריסירן **צד** דער קאָמיטעט פֿון עקספּערטן קאָן נעמען אין אַכט די דאָזיקע אינפֿאַרמאַציע ווען עס ווערט צוגעגרייט דער פֿאַרטראַג, וואָס איז אָנגעוויזן אין דעם ווייטערדיקן פּונקט. די דאָזיקע אַרגאַנען און אַסאָציאַציעס קאָנען אויך געבן מעלדונגען לגבי דער פּאָליטיק, וואָס ווערט דורכגעפֿירט פֿונעם **צד** לויט דעם טייל II.

3. לויט די באַריכטן, וועלכע ווערן דערמאָנט אין פּונקט 1, און דער אינפֿאַרמאַציע, וואָס ווערט דערמאָנט אין פּונקט 2, דער קאָמיטעט פֿון די עקספּערטן שטעלט צונויף דעם פֿאַרטראַג פֿאַרן קאָמיטעט פֿון מיניסטערן. דער דאָזיקער פֿאַרטראַג ווערט באַגלייט מיט נייטיקע קאָמענטאַרן און קאָן זיין פֿאַרעפֿנטלעכט פֿונעם קאָמיטעט פֿון מיניסטערן.

4. דער פֿאַרטראַג, וואָס ווערט דערמאָנט אין פּונקט 3, דאַרף אַנטהאַלטן, בפרט, פֿאַרשלאַגן פֿונעם קאָמיטעט פֿון עקספּערטן צו דעם קאָמיטעט פֿון מיניסטערן זיי זאָלן צוגרייטן אַזעלכע רעקאָמענדאַציעס פֿאַר איין **צד** זי מערער **צדודים**, וועלכע קאָנען זיין געפֿאַדערט.

5. דער גענעראַל־סעקרעטאַר פֿון ראַט פֿון אייראָפע גרייט פֿאַר דער פֿאַרלאַמענט־אַסאַמבלעע אַ צווייַיאָריקן פּרטימדיקן פֿאַרטראַג ווי עס ווערט אויסגעפֿילט די דאָזיקע כאַרטיע.

אַרטיקל 17 – דער קאָמיטעט פֿון עקספּערטן

אין דעם באַשטאַנד פֿון קאָמיטעט פֿון עקספּערטן ווערן איינגעשלאָסן צו איין פֿאַרשייער פֿון יעדער **צד**, וואָס איז באַשטימט פֿונעם קאָמיטעט פֿון מיניסטערן, וואָס האָבן הויכע מאַראַלע מעלות, וואָס זיינען באַווסט מיט זייער קאָמפּעטענץ אין פֿראַגעס, וואָס האָבן שייכות צו דער כאַרטיע, די קאָנדידאַטורן פֿון וועלכע ווערן אַרויסגערוקט פֿון דעם פֿאַראינטעריסירן **צד**.

2. די מיטגלידער פֿון קאָמיטעט ווערן באַשטימט אויף זעקס יאָר און קאָנען זיין באַשטימט אויפֿן ווייטערדיקן פּעריאָד. דער מיטגליד פֿונעם קאָמיטעט, וועלכער לויט אייניקע סיבות קאָן ווייטער ניט פֿאַרנומען דעם דאָזיקן פּאַסטן אין משך פֿון דעם גאַנצן טערמין, דאַרף ווערן פֿאַרביטן לויט דער פּראָצעדור, וואָס איז אָנגעוויזן אין פּונקט 1, און דער מיטגליד, וואָס פֿאַרנעמט דאָס אָרט אין קאָמיטעט דאַרף פֿאַרענדיקן דעם טערמין פֿון פֿולמאַכט פֿון זיין פֿאַרגייער.

3. דער קאָמיטעט פֿון עקספּערטע נעמט אָן די תקנות פֿון דער פּראָצעדור. זיין סעקרעטאַר-באַדינונג ווערט פֿאַרזאָרגט פֿונעם גענעראַל-סעקרעטאַר פֿון ראַט פֿון אייראָפּע.

טייל V – אויספֿיר-תקנות

אַרטיקל 18

1. די דאָזיקע כאַרטיע איז אָפֿן פֿאַר די לענדער – מיטגלידער פֿון ראַט פֿון אייראָפּע, וועלכע ווילן זי אונטערשרייבן. די כאַרטיע דאַרף זיין ראַטיפֿיצירט, אָנגענעמען צי באַשטעטיקט. די ראַטיפֿיקאַציע-גראַמאַטעס, די דאָקומענטן וועגן אָנגעמען צי באַשטעטיקן גיט מען אויף אָפּהיטן דעם גענעראַל-סעקרעטאַר פֿונעם ראַט פֿון אייראָפּע.

אַרטיקל 19

1. די דאָזיקע כאַרטיע באַקומט דעם כּוח אין דעם ערשטן טאָג פֿון חודש, וואָס קומט נאָך דעם דריי-חודשידיקן טערמין, פֿונעם טאָג, ווען פֿינף לענדער – מיטגלידער פֿון ראַט פֿון אייראָפּע וועלן מסכים זיין צו נעמען אויף זיך די פֿאַרפֿליכטן, וואָס זענען פֿאַרויסגעזען מיט דער דאָזיקער כאַרטיע לויט די תקנות פֿון אַרטיקל 18.

2. לגבי אַ באַליביקן לאַנד-מיטגליד, וועלעכס וועט שפּעטער אַרויסווייזן די הסכמה נעמען אויף זיך פֿאַרפֿליכטן, וואָס זיינען פֿאַרויסגעזען מיט דער דאָזיקער כאַרטיע, וועלכע באַקומט כּוח אין ערשטן טאָג פֿון חודש, וואָס קומט נאָכן דריי-חודשידיקן טערמין פֿונעם טאָג ווען עס ווערט געגעבן אויף אָפּהיטן די ראַטיפֿיקאַציע-גראַמאַטעס, די דאָקומענטן וועגן אויפֿנעמען צי באַשטעטיקן.

אַרטיקל 20

1. ווען עס באַקומט דעם כּוח די דאָזיקע כאַרטיע דער קאָמיטעט פֿון מיניסטאַרן פֿון ראַט פֿון אייראָפּע קאָן פֿאַרלייגן פֿאַר אַ באַליביקן לאַנד, וואָס איז ניט קיין מיטגליד פֿון ראַט פֿון אייראָפּע, פֿאַראייניקן זיך צו דער דאָזיקער כאַרטיע.

2. לגבי אַ באַליביקן לאַנד, וואָס האָט זיך פֿאַראייניקט צו דער כאַרטיע באַקומט כּוח אין ערשטן טאָג פֿון חודש, וואָס קומט נאָך דעם דריי-חודשידיקן טערמין פֿונעם טאָג פֿון געבן אויף אָפּהיטן דעם גענעראַל-סעקרעטאַר פֿון ראַט פֿון אייראָפּע דעם דאָקומענט וועגן פֿאַראייניקן זיך.

אַרטיקל 21

1. אַ באַליביק לאַנד האָט רעכט ביים אונטערשרייבן צי ביים געבן אויף אָפּהיטן די ראַטיפֿיקאַציע-גראַמאַטע צי דעם דאָקומענט וועגן אָנגעמען, באַשטעטיקן צי פֿאַראייניקן זיך, מאַכן איין צי מערער באַוואַרענישן צו די פּונקטן 2-5 פֿון אַרטיקל 7 פֿון דער דאָזיקער כאַרטיע. אַנדערע באַוואַרענישן ווערן ניט דערלאָזט.

2. אַ באַליביק לאַנד וואָס באַשליסט דעם אָפּמאַך, וואָס האָט געמאַכט אַ באַוואַרעניש לויט דעם פֿריערדיקן פּונקט, קאָן פֿולשטענדיק צי טיילווייז אָפרופֿן די באַוואַרעניש מיט אַ מיטטיילונג, וועלכע

ווערט געשיקט דעם גענעראל־סעקרעטאר פֿון ראַט פֿון אייראָפּע . די אָפּרופֿן פֿון באַוואַרענישן באַקומען דעם פּוּח אין טאָג ווען דער גענעראל־סעקרעטאר באַקומט די מיטטיילונג.

אַרטיקל 22

1. יעדער פֿון די **צדודים** קאָן אין אַ באַליביקער צייט דענאָנסירן די דאָזיקע כאַרטיע שיקנדיק אַ מיטטיילונג דעם גענעראל־סעקרעטאר.

2. די דאָזיקע דענאָנסאַציע באַקומט דעם פּוּח אין ערשטן טאָג פֿון חודש, וואָס קומט נאָך דעם וואָס ס'וועט אויסגיין דער טערמין פֿון זעקס חדשים פֿונעם טאָג ווען דער גענעראל־סעקרעטאר באַקומט די מיטטיילונג.

אַרטיקל 23

דער גענעראל־סעקרעטאר פֿון ראַט פֿון אייראָפּע גיט צו וויסן די לענדער־מיטגלידער פֿון ראַט פֿון אייראָפּע און אַ באַליביק לאַנד, וואָס האָט זיך פֿאַראייניקט צו דער דאָזיקער כאַרטיע, וועגן:

(א) יעדער אונטערשרייבונג;

(ב) אָפּגעבן אויף אָפּהיטן יעדער ראַטיפֿיקאַציע־גראַמאַטע, דאָקומענט וועגן אויפֿנעמען באַשטעטיקן צי פֿאַראייניקן זיך;

(ג) יעדער דאַטע פֿון באַקומען דעם פּוּח פֿון דער דאָזיקער כאַרטיע לויט די אַרטיקלען 19 און 20;

(ד) יעדער מיטטיילונג וועגן אַנווענדונג פֿון די תקנות פֿון אַרטיקל 3, פּונקט 2;

(ה) אַן אַנדער באַליביק האַנדלונג, מיטטיילונג צי ידיעה, וואָס האָבן שייכות צו דער דאָזיקער כאַרטיע.

וועגן דעם די אונטן־געחתימעטע, וועלכע זענען אויף אַ געהעריקן אויפֿן אויף דעם באַפֿולמעכטיקט, האָבן אונטערגעשריבן די דאָזיקע כאַרטיע.

געשלאָסן אין סטראַסבורג דעם 5 נאָוועמבער 1992 יאָר אויף ענגלישער און פֿראַנצייזישער שפּראַכן, ביידע טעקסטן זיינען גלייך אויטענטיש, אין איין עקזעמפּלאַר, וועלכער ווערט געגעבן אויף אָפּהיטן אין די אַרכיוון פֿון ראַט פֿון אייראָפּע. דער גענעראל־סעקרעטאר פֿון ראַט פֿון אייראָפּע שיקט די באַשטעטיקטע קאָפּיעס צו יעדער לאַנד־מיטגליד פֿון ראַט פֿון אייראָפּע און אַ באַליביקן לאַנד, וואָס איז איינגעלאָדן צו פֿאַראייניקן זיך צו דער דאָזיקער כאַרטיע.